

REŞAT NURİ GÜNTEKİN, HAYATI VE ESERLERİNİN TAM LİSTESİ

Değerli Türk romancısı *Reşat Nuri Güntekin* hakkında hazırlanmış bibliyografik bir eser, kendisini sevenlerin istifadesine sunulmuş bulunuyor. *Reşat Nuri Güntekin, Hayatı ve Eserlerinin Tam Listesi* adını taşıyan eseri hazırlayanlar *Türkân Poyraz* ile *Muazzez Albek*'tir.

Reşat Nuri Güntekin, 1956 yılının son günlerinde, gurbette, hayata gözlerini yumduğu zaman, merhumun eserlerinin bibliyografyasının hazırlanması için *Türkân Poyraz* ve *Muazzez Albek* hemen faaliyete geçmişlerdi. Bu çalışma ilk meyvesini *Muharrem D. Mercanlığıl*'in güzel dergisinde verdi. Merhum yazarımızın eserleri II bölüm altında oplanmış olarak *Reşat Nuri, Hayatı ve Eserleri* başlığı altında *Yeni Yayınlar*'da yayımlandı (C. II, sayı 2, Sf. 53 - 62).

Yeni Yayınlar'da yayımlanan bu bibliyografyada, görülemiyen bazı eserler veya balmılar kalmıştı. Bunların bir kısmı daha bulunup romancımızın hayatına ait bölüm de daha genişletilerek, bibliyografya, bu sefer de *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*'nde yayımlandı (C. VI, sayı 3, Sf. 1-18).

Elimizde bulunan müstakil eser, bu merhalelerden geçen bibliyografyanın -şimdi- ik. son şeklidir. Bu suretle çok yerinde bir hareket yapılmıştır. Çünkü, bibliyografya, *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*'nin sayfalarında kaldığı müddetçe, geniş okuyucu çevrelerinde faydalandılabilecek bir etüd olamıyacaktı.

Eserin, biyografi bölümünde en mühim not, *Reşat Nuri Güntekin*'in doğum tarihi zerkindedir. Merhumun doğum tarihi, sağlığında, 1892 olarak yazılırdı. Eser, bu tarihi, 889 olarak düzeltmektedir. Bu yeni tarih, merhumun, Maarif Vekâleti'ndeki kayıtlarda doğum tarihinin 1305-1307 olarak geçmesine dayandırılmaktadır. Bu tarihlerden birincisinin hicri rumî, ikincisinin hicri arabî olması icap ettiği, bunların milâdî karşılığının ise 889-1890 olduğu, *Reşat Nuri* 12 Mayıs 1954 te yaş haddinden emekliye ayrıldığı için, o tarihte 65 yaşını doldurmuş olması gerektiği ve bütün bu hesaplara göre de doğum tarihinin 1889 olması lâzım geldiği tesbit edilmektedir.

Yazarın eserleri, bibliyografyada, şu bölümler altında toplanmıştır:

A — Romanları :

- I) Telif (basılanlar)
- II) Telif (Basılmayanlar)
- III) Tercüme (basılanlar)
- IV) Tercüme (basılmayanlar)

B — Hikâyeleri :

- I) Telif
- II) Tercüme

C — *Piyesleri* :

- I) Telif (basılanlar)
- II) Telif (basılmıyanlar)
- III) Adapte ve tercümeleler
- IV) Basılmamış adapte ve tercümeleler

C — *Çeşitli Telif Eserleri*D — *Çeşitli Tercüme Eserleri*E — *İngilizceye Çevrilmiş Romanları*F — *Yugoslav Diline Çevrilen Eserleri*

- I) Romanlar
- II) Hikâyeler
- III) Piyesler

Eserler, her bölümde, basılış tarihlerine göre alınmışlar ve mevcut olduğu takdirde eserlerin çeşitli basımlarının künyeleri de alt alta verilmiştir. Bu suretle merhum romancımızın yüz kadar eserinin ve eserlerinin çeşitli basımlarının künyeleri tesbit edildikten sonra, eserin sonuna bir de, kitapların adlarına göre yapılmış bir alfabetik cetvel eklenmiştir.

Uzun sayılamıyacak bir zaman içinde hazırlanmış olan bibliyografya, muhakkak k muvaffak bir eserdir. Ancak bazı eksik tarafları olduğu da şüphesizdir :

Bazı eserler görülememiş, böylelerinin sadece varlıklarına temas ile yetinilmiştir (Misal : *Gazeteci Düşmanı*, *Hakiki Kahramanlık*, *İhtiyar Sersemi*). Bazı eserlerin de bazı basımları bulunamayıp künyede yerleri boş bırakılmıştır (Misal : *Damga'nın 4. ve Yapra Dökümü'nün 3. basımları*). Yugoslav kütüphanelerinden hususi surette getirilip bibliyografyaya ilâve olunan son bölümdeki *Havva Teyze*, *Nekahat*, *Masumane Bir Hüyle* ve *Babu Şah'm Seccadesi* hikâyelerinin, merhum romancımızın hangi kitaplarında bulduklarının işaret edilmemiştir.

Bibliyografyadaki bu eksikliklere şunları eklemek de yerinde olur :

Reşat Nuri'nin romanlarının çoğu, kitap halinde basılmadan önce, İstanbul gazetelerinde (veya dergilerde) tefrika edilmiştir. Bunların da tam olarak tesbiti elbette faydalı olurdu.

Ve nihayet en mühimi, merhumun dergi veya gazete sayfalarında kalmış yazıları il kendisi hakkında yazılan yazıların da bu bibliyografyada yer alması lazımdır. Bu suretle bibliyografya, kelimenin mutlak mânası ile tam bir bibliyografya olurdu.

Bu eksikliklere rağmen, eser, büyük bir boşluğu dolduracak değerdedir. *Reşat Nuri'nin* *Güntekin* üzerinde çalışacaklar için, başvurulacak ilk eser, daha mükemmeli ortaya konuncaya kadar, şüphesiz bu bibliyografya olacaktır.

Reşat Nuri gibi bir değer için atılmış olan bu adının tamamlanması elbette ki yerinde olur. Bibliyografyanın hazırlayıcıları bu işi yapabilecek kudrettedirler. Bu itibarla, eserin birkaç yıl sonra (ve meselâ merhumun ölümünün beşinci yıldönümünde) eksiksiz olarak ikinci basım halinde Türk okuyucusuna sunulmasını beklemek, aşırı bir istek sayılamaz.

Bibliyografya çalışmaları biraz sabır ister. *Reşat Nuri* bibliyografyasını hazırlayanlar bu sabra malik olduklarından, kendilerinden, eserin tam şeklini herhalde bekleyebiliriz.

Ankara, 20 Ekim 195

Neşdet Sanca